

Оригиналан научни рад

UDK 314.116/.117(497.6)"1993/2013"

Original scientific work

Драшко Маринковић
Рајко Врањеш

**ПРЕЛИМИНАРНИ РЕЗУЛТАТИ ПОПИСА СТАНОВНИШТВА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ 2013. И ЊЕГОВА УПОРЕДИВОСТ
СА ПРЕТХОДНИМ ПОПИСОМ ИЗ 1991. ГОДИНЕ**

Извод: Попис становништва, домаћинства и станова представља најважнији статистички извор појединачних података о становништву једне државе. На простору Босне и Херцеговине и њеног ентитета Републике Српске послје 22 године је спроведен званичан попис становништва. У протеклом периоду су се десиле велике административно-територијалне и друштвено-економске, а посебно демографске промјене. Поставља се питање методолошке упоредивости резултата Пописа из 1991. и 2013. године због великих административно-територијалних промјена на нивоу општина и насељених мјеста. Прелиминарни резултати Пописа становништва 2013. године упућују на велико смањење броја становника на простору Републике Српске.

Кључне ријечи: попис становништва, Република Српска, смањење броја становника

Abstract: The population, households, and dwellings census is the crucial statistical source of specific data on a country's population. There has been an official census in Bosnia and Herzegovina, and its Republic of Srpska entity, after 22 years. The period between the two censuses has seen many administrative-territorial, social-economic, and demographic changes. There is a matter of methodological comparison between the 1991 and 2013 censuses due to huge administrative-territorial alterations with reference to municipalities and settlements. The preliminary 2013 census results indicate a vast decrease in population within the area of the Republic of Srpska.

Key words: population census, Republic of Srpska, vast decrease in population

Попис становништва је дефинисан као операција која, у регуларним интервалима, обезбјеђује званично пребројавање (или стандард) становништва на територији државе и на мањим административним јединицама, заједно са информацијама селектованог броја демографских и социјалних карактеристика укупног становништва. Ове активности укључују процес прикупљања (кроз пребројавање или регистровано-засноване информације) и агрегирања појединачних информација и процјена, дисеминацију и анализе демографских, економских и друштвених података.

Попис становништва је примарни извор основних стандарда статистике, покривајући не само стално становништво, већ и бескућнике и но-

мадске групе. Подаци из пописа понекад могу бити приказани и анализирани по статистичким терминима за широку разноврсност географских јединица ранжираних од државе као цјелине, до појединачних малих локалитета или градских блокова. Попис становништва и домаћинства представља једну од најстабилнијих основа за прикупљање података по броју и карактеристикама становништва.

Намјене пописа су специфичне за поједине државе и разликују се у складу са локалним околностима. Њихова јединствена улога зависи од постојећих корисничких захтјева у држави и од садржаја и структуре постојећег статистичког система. Да би се испланирале и примјениле економске и друштвене развојне политике, административна активност или научно истраживање, неопходно је имати поуздане и детаљне податке о величини, размјештају и саставу становништва.

Попис становништва и домаћинства је дио интегрисаног националног статистичког система, који може укључити друге пописе (нпр. пољопривреду), анкете, регистре и административне податке. Попис у редовним интервалима (према препорукама УН-а сваке десете године) обезбјеђује стандарде за пописивање становништва на националном и локалним нивоима, а за мале географске области или под-становништво може представљати једини извор информација за одређене социјалне, демографске и економске карактеристике.

У јулу 2005. године, УН Економски и социјални савјет (ECOSOC) је усвојио резолуцију подстичући „Државе чланице да спроведу попис становништва и домаћинства и да дистрибуирају пописне резултате као есенцијални извор информација за мале области, национално, регионално и међународно планирање и развој; и да обезбиједи пописне резултате националним привредницима као и Уједињеним Нацијама и другим одговарајућим међувладиним организацијама, да би помогле у проучавању становништва, окружења и социо-економских развојних тема и програма.“ (Препорука Конференције европских статистичара за попис становништва и станова 2010. године).

Постоје четири основна приступа извођењу пописа, заснована на методи прикупљања података:

- 1) Традиционални метод универзалног пописивања заснованог на операцијама на терену у датом тренутку;
- 2) Традиционално пописивање са годишњим ажурирањем карактеристика на основу узорка;
- 3) Метод кориштења регистара и других административних извора и
- 4) Комбинација регистара и других административних извора и истраживања.

Традиционални попис представља целокупан процес прикупљања, обраде, оцењивања, дисеминације и анализе демографских, економских и

социјалних података који се, у одрађеном тренутку, односе на све особе у држави или засебном делу државе. Изведен је у датом ограниченом периоду одмах након датог референтног датума (пописни дан). Подаци су генерално записани на пописним упитницима.

У контексту традиционалних пописа могу се користити и кратки и дуги формулари, или детаљна колекција свих карактеристика података. Уколико се користи претходни приступ, кратак формулар садржи само неколико питања намијењених за универзалан обухват, док се дужи формулари користе за прикупљање информација о узорку домаћинстава или становништва. Овај формулар обично садржи детаљна питања о одређеном обиљежју, уз покривање комплексних обиљежја као што је фертилитет. Оба формулара се могу корисно употребити током истог временског оквира пописа, без података прикупљених ван тог временског оквира.

Главна предност овог приступа је у обезбјеђивању тренутне слике цјелокупне популације у одређеном периоду и доступности података за релативно мале области. Традиционални пописи су издвојени као најсложенија, комплексна и скупа активност прикупљања података коју изводи статистичка служба. Уз трошкове, овај комплексни задатак захтијева и пуно обавијештеност и сарадњу јавности која ће у њему учествовати. Због своје комплексности и трошкова, овакви пописи се проводе сваких пет или десет година, тако да су последњи доступни пописни подаци стари по неколико година. Метод коришћења пописивача је једини метод који се може користити унутар значајног броја неписменог становништва, или и у другим групама становништва које неће бити вољно да само попуни пописни образац, или им је тешко да то учине. Овај метод захтијева велики број особља за пописивање на терену.

Приоритет универзалног пописивања појединаца и њихових карактеристика створио је потребу за учесталијим и релевантнијим подацима за укупно становништво и најмање локалне власти. Због тога су се у неким државама традиционалне методе засноване на теренском пописивању свих појединаца помјериле ка употреби података укључених у административним регистрима. Дакле, оне се ослањају на регистар да би креирале статистику становништва и домаћинстава. У овим државама постоји могућност обезбјеђивања интегрисаног погледа на државе у којима су социјалне, демографске и економске карактеристике повезане.

Један од основних принципа званичне статистике је да се „појединачни подаци прикупљени преко статистичких агенција могу користити искључиво за статистичке сврхе“. Пошто би коришћење пописних података за административне сврхе нарушило овај принцип, неке државе користе инфраструктуру пописних операција не само да сакупе статистичке информације за попис, већ и да скупе информације о појединцима или домаћинствима за креирање или ажурирање статистичких регистара становништва.

Основне одлике Пописа становништва СР БиХ из 1991. године

Попис становништва, домаћинства, станова и пољопривредних газдинстава 1991. године у Социјалистичкој Републици Босни и Херцеговини извршен је од 01. до 15. марта 1991. док је била у саставу бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, а његова основна карактеристика је да је спроведен под великим притиском политичких догађаја, националних конотација и сазнања о распаду бивше заједничке државе.

На основу Закона о Попису становништва, домаћинства, станова и пољопривредних газдинстава 1991. године („Службени лист СФРЈ“, бр.3/90) овим Пописом су обухваћена сљедећа лица:

1. држављани Републике Босне и Херцеговине, страни држављани и лица без држављанства који су имали пребивалиште у БиХ, без обзира да ли су се у моменту пописа налазили у земљи или у иностранству и

2. држављани Републике Босне и Херцеговине, страни држављани и лица без држављанства који су имали пребивалиште у иностранству, а који су се у моменту пописа затекли на територији БиХ.

Овим Пописом су такође обухваћена и сва породична и самачка домаћинства стално настањена на територији БиХ, укључујући и она која су се у моменту пописа затекла на раду – боравку у иностранству.

У Попису 1991. године становништво је пописивано по концепту сталног становништва којим је подразумевано да су стални становници једног мјеста сва лица која у том мјесту стално станују, тј. имају пребивалиште, без обзира да ли су се у моменту Пописа налазила у том мјесту или су била одсутна из било ког разлога, било у земљи или у иностранству.

Подаци који су званично објављени као Први резултати Пописа становништва СР БиХ 1991. године добијени су сумирањем података по пописним круговима који су израђени у општинским пописним комисијама, према којима је у СР БиХ пописано 4.354.911¹ становника. Након поновног спровођења пописа на простору општине Купрес накнадно је пописано 9663 становника, па је укупан број пописаних лица у СР БиХ 1991. био 4.364.574.

Према Коначним резултатима Пописа становништва, домаћинства, станова и пољопривредних газдинстава 1991. године, а који су објављени у току рата 1993. године, број становника у СР БиХ је био 4.377.033², што је више за око 0,28% у односу на објављене Прве резултате Пописа.

¹ Први резултати за републику и по општинама, Попис становништва, домаћинства, станова и пољопривредних газдинстава 1991, Статистички билтен 219, РЗС, Социјалистичка Република БиХ, Сарајево, 1991, без података за општину Купрес.

² Коначни резултати за републику и по општинама, Попис становништва, домаћинства, станова и пољопривредних газдинстава 1991, Статистички билтен 233, Завод за статистику Републике БиХ, Република БиХ, Сарајево, 1993.

Основне одлике Пописа становништва 2013. године

Попис становништва, домаћинства и станова у Републици Српској и Босни и Херцеговини 2013. је обављен од 1. до 15. октобра 2013. године.

Попис је спроведен на основу Закона о попису становништва, домаћинства и станова БиХ 2013. године („Службени гласник БиХ“ бр. 10/12 и 18/13) и Закона о организацији и спровођењу пописа становништва, домаћинства и станова 2013. године у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ бр. 70/12 и 39/13), чиме је уређен садржај, припрема, организација и имплементација Пописа, обавезе и дужности учесника у Попису, казнене одредбе, периоди пописивања, обрада, чување и објављивање резултата, као и начин финансирања Пописа.

На територији Републике Српске Попис становништва је обављен према административно-територијалној организацији Републике Српске, која је извршена у складу са Законом о територијалној организацији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 69/09 и 70/12) и Уредбом о насељеним мјестима која чине подручје јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ бр. 4/10, 26/11 и 74/12).

Попис 2013. године је спроведен на традиционални начин, методом интервјуа, по принципу „од врата до врата“, а пописивање се обављало на пописним обрасцима: Пописници – П1 и Упитнику за домаћинство и стан – П2.

Подаци о становништву и домаћинствима прикупљали су се према јединственој методологији на цјелокупном подручју Босне и Херцеговине. Прикупљени подаци су се односили на становништво једног мјеста, односно сва лица која у том мјесту станују, без обзира на то да ли су се у тренутку пописа налазила у мјесту становања или су била привремено одсутна, било у земљи или иностранству. Лица на привременом раду код иностраних послодаваца или на самосталном раду, као и чланови домаћинства који с њима бораве у иностранству, пописана су у мјесту пописа само уколико у том мјесту имају чланове свог домаћинства.

Инфраструктура и логистика Пописа становништва се користила и за попис лица држављана БиХ који живе у иностранству, а имају пребивалиште у БиХ и одсутни су дуже од 12 мјесеци. Попис ових лица обавио се путем посебног обрасца за иностранство П-1ИН, који је био објављен и доступан на веб-страници Агенције за статистику Босне и Херцеговине.

Методологија Пописа је била у потпуности усаглашена са међународним стандардима у циљу обезбеђивања међународне упоредивости пописних података, а међу три најважнија стандарда који су поштовани треба истаћи:

1. Препоруку Конференције европских статистичара за попис становништва, домаћинства и станова 2010. године;

2. Уредбу Европског парламента и Савјета ЕУ број 763/2008 – о пописима становништва и станова и

3. Принципе и препоруке за пописе становништва и станова припремљене од стране Статистичког одјељења УН-а.

Ови стандарди пружају методолошко упутство земљама у планирању и спровођењу пописа становништва и станова, олакшавајући регионалну и међународну упоредивост података кроз селекцију скупа основних група пописних обиљежја, те усклађивања дефиниција и класификација.

Прелиминарни резултати пописа становништва, домаћинства и станова у БиХ 2013. за градове и општине Републике Српске објављени су 22. новембра 2013, а за ниво насељених мјеста 6. децембра 2013. године, према којима је у Републици Српској пописано 1.326.991 лице. Сукцесивно објављивање коначних резултата овог Пописа планирано је након завршетка обраде података у периоду између 1. јула 2014. и 1. јула 2016. године.

У прелиминарним резултатима Пописа приказани су подаци за пописана лица, домаћинства и станове. С обзиром да податак о укупно пописаним лицима обухвата сва лица за која је попуњена Пописница – П1, након обраде података треба очекивати ревизију у коначним резултатима Пописа. Посебно треба истаћи да се у објављеним прелиминарним резултатима могло десити да су иста лица приказана два пута, нпр. једном у мјесту гдје се налази њихово домаћинство, а други пут у насељеном мјесту гдје се лице школује или ради. Укупно пописано становништво није исто што и укупан број стално настањеног становништва, па у сваком случају у коначним резултатима треба очекивати мањи број становника него што је објављено у прелиминарним резултатима.

Могућност упоредивости података Пописа 1991. и 2013. године

Усљед одређених методолошких разлика, а посебно обзиром на велике административно-територијалне промјене, упоредивост података пописа из 1991. и 2013. године за ниво Републике Српске је скоро немогућа без уласка у пописне кругове и раздвајање насеља која су подијељена међуентитетском линијом разграничења.

Са аспекта примјене методологије и поређења првих резултата ова два пописа треба истаћи разлике код пописаних радника и чланова њиховог домаћинства који са њима бораве преко једну годину и дуже у иностранству. У Попису 2013. године у стално становништво биће укључена само лица на раду или боравку у иностранству краћем од једне године, а за одсутна лица податке су могли давати само чланови домаћинства.

При свођењу података Пописа 2013. године на методологију примјену у Попису 1991. године, за потребе израде овог рада морала се у обзир узети административно-територијална подјела у вријеме последњег пописа из 2013. године. Према овој подјели Република Српска има 6 градова, 57 општина и 2.756 насељених мјеста. Према Попису из 1991. годи-

Dražko Marinković, Rajko Vranješ

не, на истом простору је било 2.713 насељених мјеста, од којих су 2.479 цијелих и 234 дијелена. Поред проблема који је у вези са немогућношћу идентификације становништва у дијеленим насељеним мјестима између ентитета Републике Српске и Федерације БиХ, велики проблем представља и на десетине новоформираних насељених мјеста.

Треба истаћи да је од укупно 62 општинске територије у Републици Српској само 17 остало у потпуно истим административно-територијалним границама и 1991. и 2013. године. Из дијела некадашње територије општине Нови Град формирана је општина Костајница, а према истом принципу је из територије општине Власеница формирана општина Милићи.

Анализа података међупописног периода 1991-2013. године указује да се број становника Републике Српске смањило за 231.396, или за око 14,8%.

Табела 1. – Разлика броја пописаног становништва по општинама Републике Српске 1991. и 2013. године

Град / општина	Пописано 2013.	Пописано 1991.**	Разлика пописа 2013-1991.	
			апсолутно	У %
Бања Лука	199.191	195.139	4.052	2,0
Берковићи	2.272	3.535	- 1.263	- 35,7
Бијелина	114.663	96.796	17.867	18,4
Билећа	11.536	13.269	- 1.733	- 13,1
Братунац	21.619	33.575	- 11.956	- 35,6
Брод	17.943	33.517	- 15.574	- 46,5
Вишеград	11.774	21.202	- 9.428	- 44,5
Власеница	12.349	17.683	- 5.334	- 30,2
Вуковсавље	5.426	7.055	- 1.629	- 23,1
Гацко	9.734	10.844	- 1.110	- 10,2
Градишка	56.727	60.062	- 3.335	- 5,6
Дервента	30.177	56.328	- 26.151	- 46,4
Добој	77.223	86.243	-9.020	- 10,5
Доњи Жабар	4.043	4.400	- 357	- 8,1
Зворник	63.686	68.381	-4.695	- 6,9
Источно Сарајево*	64.966	42.260	22.706	53,7
Источна Илиџа	15.233	7.625	7.608	99,8
Источни Дрвар	109	61	48	78,6
Источни Мостар	280	600	- 320	- 53,3
Источни Стари Град	1.175	980	195	19,9
Источно Ново Сарајево	11.477	4.197	7.280	173,4
Језеро	1.341	2.264	- 923	- 40,8
Калиновик	2.240	4.282	- 2.042	- 47,7
Кнежево	10.428	14.615	- 4.187	- 28,6
Козарска Дубица	23.074	31.577	- 8.503	- 26,9
Костајница	6.308	6.218	90	1,4
Котор Варош	22.001	36.670	- 14.669	- 40,0
Крупа на Уни	1.687	2.629	- 942	-35,8
Купрес	320	853	- 533	- 62,5
Лакташи	36.848	29.910	6.938	23,2
Лопаре	16.568	19.998	- 3.430	- 17,1
Љубиње	3.756	4.088	- 332	- 8,1

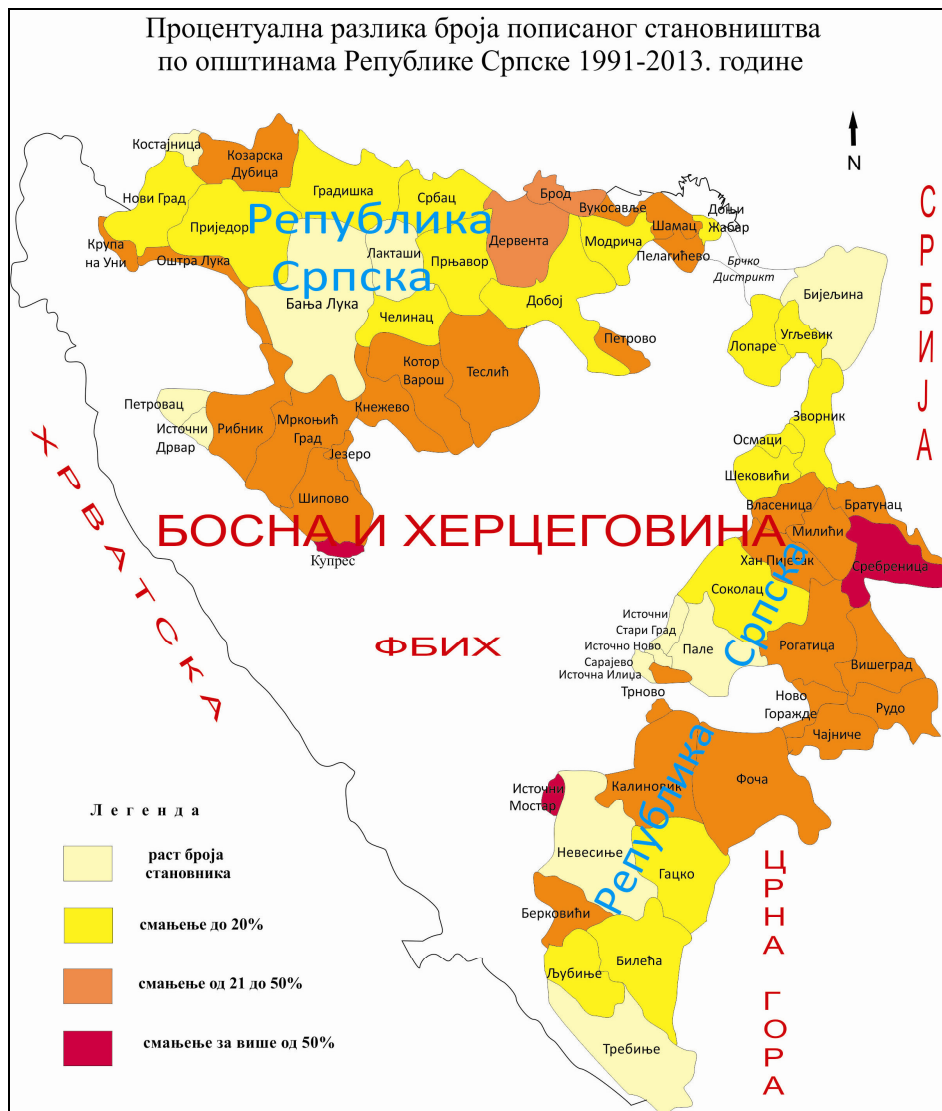
Драшко Маринковић, Рајко Врањеш

Милићи	12.272	15.590	- 3.318	- 21,3
Модрича	27.799	31.533	- 3.734	- 11,8
Мркоњић Град	18.136	26.250	- 8.114	- 30,9
Невесиње	13.758	13.752	6	0,04
Нови Град	28.799	35.323	- 6.524	- 18,5
Ново Горажде	3.391	4.956	- 1.565	- 31,6
Осмаци	6.172	7.346	- 1.174	- 16,0
Оштра Лука	2.997	5.521	- 2.524	- 45,7
Пале	22.282	14.327	7.955	55,5
Пелагићево	7.332	12.605	- 5.273	- 41,8
Петровац	367	362	5	1,4
Петрово	7.010	10.819	- 3.809	- 35,2
Приједор	97.588	112.470	- 14.882	- 13,2
Прњавор	38.399	46.894	- 8.495	- 18,1
Рибник	6.517	9.190	- 2.673	- 29,1
Рогатица	11.603	21.569	- 9.966	- 46,2
Рудо	8.834	11.572	- 2.738	- 23,7
Соколац	12.607	15.148	- 2.541	- 16,8
Србац	19.001	21.825	- 2.824	- 12,9
Сребреница	15.242	37.211	- 21.969	- 59,0
Теслић	41.904	58.588	- 16.684	- 28,5
Требиње	31.433	29.162	2.271	7,8
Трново	2.192	3.983	- 1.791	- 45,0
Угљевик	16.538	19.300	- 2.762	- 14,3
Фоча	19.811	35.520	- 15.709	- 44,2
Хан Пијесак	3.844	6.085	- 2.241	- 36,8
Чајниче	5.449	8.919	- 3.470	- 38,9
Челинац	16.874	18.666	- 1.792	- 9,6
Шамац	19.041	24.113	- 5.072	- 21,0
Шековићи	7.771	9.639	- 1.868	- 19,4
Шипово	10.820	15.553	- 4.733	- 30,4
РЕПУБЛИКА СРПСКА	1.326.991	1.558.387	- 231.396	- 14,8

Извор: *Прелиминарни резултати Пописа становништва, домаћинства и станова на територији Републике Српске и Први резултати Пописа становништва, домаћинства, станова и пољопривредних газдинстава – по општинама и насељеним мјестима у БиХ 1991. године*

Напомена: * Град Источно Сарајево чине општине: Источна Илица, Источни Стари Град, Источно Ново Сарајево, Пале, Соколац и Трново.

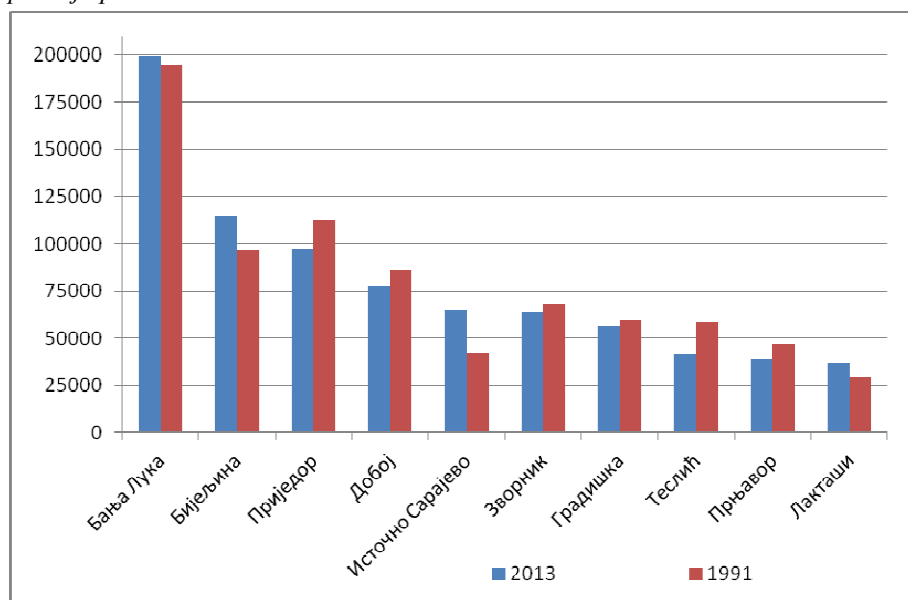
** У недостатку званичних података за становништво Републике Српске према Попису из 1991. године за потребе овог рада урађена је процјена на бази доступних статистичких података и прилагођавања у погледу упоредивости територија, који ипак нису свеобухватни за израду репрезентативне процјене за све општине. Дакле, број становника који су пописани у општинама 1991. године добијен је на начин што су тадашња насељена мјеста разврстана према административно-територијалној организацији Републике Српске и Уредби о насељеним мјестима која чине подручје јединице локалне самоуправе 2013. године.

Од укупног броја градова и општина у међупописном интервалу 1991-2013. године у 51, или 82,2% простора Републике Српске дошло је до смањења броја становника. Највећа депопулација је изражена на простору источних дијелова Српске у општинама Берковићи, Братунац, Вишеград, Власеница, Источни Мостар, Калиновик, Ново Горажде, Рогатица, Сребреница, Трново, Фоча, Хан Пијесак и Чајниче, које имају за више од трећину мање становништва него 1991. године.

У 4 града и 9 општина Српске дошло је до повећања броја становника у односу на 1991. годину. Највеће повећање имају градови Источно Сарајево са 53,7%, Бијељина са 18,4% и Требиње са 7,8%, док се Бања Лука повећала за 2% становништва. Скоро трипут већи број становника пописан је на простору општине Источно Ново Сарајево, а скоро двоструко већи број становника имају и општине Источна Илиџа и Источни Дрвар. На простору општине Пале регистрован је пораст од 55,5% становништва, а за петину порастао је број становника у општинама Лакташи (23,2%) и Источно Стари Град (19,9%). Незнатно повећање регистровано је код општина Петровац и Костајница са по 1,4%, док простор Невесиња има скоро идентичан број становника као у претходном попису.

Слика 1. – Градови и општине са највећим бројем пописаних лица у Републици Српској према пописима из 2013. и 1991. године

Од 2.756 насељених мјеста у Српској, 530, или 19,2%, има мање од 10 становника. Највише оваквих насеља је у источном дијелу Републике Српске у општинама Вишеград (78), Калиновик (45), Рогатица (34), Ново Горажде (33), Рудо (27), Фоча (23) и Гацко (21), као и на простору града Требиње (68).

Дванаест општина нема насељених мјеста испод 10 становника, а то су: Градишка, Доњи Жабар, Источна Илиџа, Источно Ново Сарајево, Кнежево, Козарска Дубица, Костајница, Лакташи, Нови Град, Петрово, Прњавор и Челинац.

Закључна разматрања

Спроведени Попис 2013. године је од великог значаја за Републику Српску, не само са аспекта прављења демографског пресека и сложених социоекономских оквира популације, него и са аспекта праћења успјешности реализације кључних развојних стратегија.

Нажалост, Прелиминарни резултати пописаних лица у Републици Српској 2013. године су потврдили велике демографске промјене које су се на овом простору десиле у последњих двадесетак година.

Смањењем броја становника обухваћено је више од 80% простора Српске. Овакво стање је последица дугорочних негативних тенденција у природном кретању становништва, али и емиграције и процеса избјеглиштва и расељавања узрокованих ратним дешавањима 1992-1995. године.

Негативне размјере депопулације све више забрињавају и не само да су наша реалност, него пријете да буду и све израженије појаве у будућности. У наредном периоду може се очекивати даље интензивирање процеса депопулације, па се више не поставља питање да ли ће, него колико ће бити потпуно испражњених насеља у Српској.

Из године у годину у Републици Српској се повећава број општина које карактерише негативна стопа природног прираштаја. Подаци за 1996. годину указују да је 28 општина или 45% простора Српске имало негативну стопу природног прираштаја. Према подацима за 2012. годину само четири општине (Бања Лука, Челинац, Језеро и Источни Мостар) су имале позитивну стопу природног прираштаја. Ако се овим подацима дода и констатација о традиционално емиграционом обиљежју овог простора, може се са сигурношћу очекивати да ће након објављивања Коначних резултата Пописа становништва 2013. године у Републици Српској бити још мањи број становника.

ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ

- Врањеш, Р., (2013). *Босна и Херцеговина у сусрет попису 2013. године*. Бања Лука, Географско друштво Републике Српске
- Јакшић, Д., (1997). *Постдејтонска стварност и перспективе*. Бања Лука
- *** (1991). *Први резултати Пописа становништва, домаћинства, станова и пољопривредних газдинстава 1991. године – за републику и по општинама* (билтен 219). Сарајево: Републички завод за статистику
- *** (2013). *Прелиминарни резултати Пописа становништва, домаћинства и станова на територији Републике Српске*. Бања Лука: Републички завод за статистику
- Препоруке Конференције европских статистичара за попис становништва и станова 2010. године
- „Службени гласник Републике Српске“ бр. 4/10, 26/11 и 74/12

Draško Marinković
Rajko Vranješ

**PRELIMINARY RESULTS OF THE 2013 REPUBLIC OF SRPSKA
POPULATION CENSUS AND THE COMPARISON WITH THE
PREVIOUS 1991 CENSUS**

Summary

The 2013 census is largely important for the Republic of Srpska not only from the aspect of the demographic cut and complex social-economic framework, but also from the aspect of successful realization of the key development strategies.

Unfortunately, the preliminary 2013 RS census results corroborated the vast demographic changes that have taken place in the region over the last twenty years.

The population decline covered more than 80% of the Republic of Srpska territory. One such condition is a consequence of the long-term negative tendencies in population migrations but also has been affected by the refugees and relocation of the population during the 1992-1995 war years.

The negative depopulation ratio is a great concern and our reality but it also threatens to become even more intensive in the future. The years to come may witness a more intensive depopulation process, so the question is not whether there will be any population-free settlements in the Republic of Srpska but what will be the number of these.

Year after year, the Republic of Srpska increases the number of municipalities typical of negative birth rates. The 1996 data indicate that 28 municipalities or 45% of RS territory had the negative birth rates. Furthermore, according to 2012 data, only four municipalities (Banja Luka, Čelinac, Jezero, and East Mostar) had the positive birth rates. Due to the fact that this region is traditionally affected by emigrations, we may certainly expect that after the preliminary 2013 census results have been announced, the Republic of Srpska will have even fewer population as it is.